

Elefántok a célkeresztben

Interjú

Hannes Jaenicke természetvédő dokumentumfilmmessel

Jaenicke úr! Küzdelem az elefántokért c. dokumentumfilmjében ön olyan állatvédőkkel, tudósokkal és vadőrökkel találkozik, akik meg akarják óvni a kihalástól az afrikai elefántokat. Meg tudta-e állapítani, hogy a vastagbőrűek hasonlítanak hozzánk, emberekhez?

Igen, mégpedig sokkal jobban, mint gondoltam. Mindig abból indulunk ki, hogy az emberszabású majmok hasonlóak a leginkább hozzánk, de az elefántok legalább annyira hasonlítanak. Például abban, ahogyan gyászolnak vagy ahogyan visszajárnak a „temetőikhez”. Sőt temetési szertartásuk is van. Az, ahogyan felnevelik utódaikat, annyira hasonlít a mi gyakorlatunkra, hogy az ember nem jut szóhoz.

Az említett filmben egészen közel megy az elefántokhoz. Voltak-e veszélyes helyzetek?

Heteken át a lehető legszorosabb közelségben forgatunk ezekkel az állatokkal, anélkül hogy bármi veszélyes történt volna. Nagyon ostoba és tiszteletlen módon kell meggyötörni egy elefántot ahhoz, hogy támadjon, vagy fölborítson egy autót.

Milyen körülmények között dolgoznak azok az emberek, akik elköteleződtek az elefántok védelme mellett?

Rendszeresen mesélik, hogy erdőőrök életüket veszítik. A háttérben álló értelmi szerzők ázsiaiak. Az afrikai beszállítók csak töredékét keresik annak, amit az érdekeltek összességében keresnek. Az igazi pénzekre Ázsiában tesznek szert. A kínaiaknak a természethez való viszonya valóban javulásra szorul. Az afrikai útépitéseket mindenestül kínaiak szervezik. Ezért aztán megkapják a szóban forgó országok természeti kincseit. Az útépitő cégek farvizén kínaiak mennek Kenyába, hogy például a *Samburu Nemzeti Rezervátum* közelében mopedüzletet nyissanak. Amikor ezek az emberek megjelentek, hirtelen intenzív vadászás kezdődött. Ez igen nyereséges mellékfoglalkozás, mert a kínaiak afrikaiakat szerződtek a vadászásra, s aztán az elefántcsontot eljuttatják Ázsiába.

Egyedül Kínán múlik, hogy ma ismét virágzik az elefántcsontüzlet?

Kína az elefántcsont iránti kereslet hajtóereje, és annak legnagyobb piaca; utána Vietnam következik, mivel ott azt hiszik, hogy az elefántcsont gyógyítja a rákot. A Fülöp-szigetek mint a világ legnagyobb katolikus nemzete óriási piacot jelent az elefántcsontból készült kegytárgyak, főként feszületek és Mária-szobrok számára, és Japánban is él még az elefántcsont-faragás hagyománya. Nyilvánvalóan széles klientúra foglalataskodik még mindig az elefántcsonttal, és keres vele jó pénzt.

A Vatikán mindmáig nem írta alá a fajtavédelmi szerződést. Benne van-e a katolikus egyház az illegális kereskedelemben?

Ratzinger bíboros úr még ajándékozott Obama elnöknek egy 60 cm magas elefántcsontszobrot. Azt hi-

szem, az új pápa másképp fog eljárni, de jelenleg van néhány más elintézni valója.

Hivatalosan 1986-ban világszerte megtiltották az elefántcsont-kereskedelmet. Ennek ellenére minden évben csaknem 40 000 elefántot ölnek meg. Hogyan történhet meg ez?

1996-ban elkövették azt a hibát, hogy eladták az afrikai raktárkészletet, abban a hiszemben, hogy ezzel jól tudják lakatni a piacot. Ez volt a legnagyobb hiba, amelyet valaha is elkövettek. Azóta robbanás történt a piacon. A kenyaiaknak vannak olyan kutyáik, amelyek képesek kiszimatolni az elefántcsontot. A német vámhivatal számára azonban nem téma az elefántcsont, senkinek a csomagjában nem keresik. Természetesen sok ázsiai repül keresztül Németországon. De amíg a *Korona Cirkuszban* [Circus Krone] brutális módon idomított, szoknyácskába öltöztetett elefántoknak kell minden este apró bűvészműtávjukat előadniuk apró koronával a fejükön, a németek egy fikarcnyival sem jobbak, mint az elefántcsonttal üzletelő afrikaiak vagy ázsiaiak.

Előbb vagy utóbb hozzá kell-e szoknunk egy elefántok nélküli Afrikához?

Egy napon mindenki meg fogja érteni, hogy egy élő elefánttal sokkal több pénzt lehet keresni, mint egy halottal. Ruandában már létrehoztak egy nemzeti parkot a hegyi gorillák számára, s ez hihetetlenül sok pénzt hoz. A bálnamegfigyeléssel is sokkal több pénzt lehet keresni, mint a bálnavadászattal.

Mit tesz Kenya a vadászás ellen?

Minden nemzeti parkban ott vannak a *Kenia Wildlife Service* [Kenyai Vadvilág Szolgálat] vadőrei, akik gyalog, régi kalasnyikovokkal járják be a vidéket, és nagy veszélyek közepette élnek. A vadászók viszont részben helikoptereken, a német hadsereg készleteiből származó *Heckler & Koch*-fegyverekkel nyomulnak.

Hogyan viszonyulnak a helybeliek a vadászókhoz?

A helybeliek 90%-a küzd a vadászók ellen, például oly módon, hogy kizárják őket saját faluközösségükből. Az afrikaiak nagyon jól tudják, hogy a birtokukban lévő természet aranyat ér, és védeni kell. Kenya problémáját a szomszéd államok jelentik. A szudáni és szómáliai háborús menekültek minden áron életben akarnak maradni Kenyában. Az amerikai titkosszolgálatok szerint a hírhedt szómáliai *Al-Shabab*-milíciák 60%-ban az elefántcsont-kereskedelemből pénzelik magukat. Ha világszerte hatékonyan megállítanák ezt a kereskedelmet, akkor elzártnák az *Al-Shabab* pénzcseréjét. Ezért beszél Obama „nemzetbiztonsági ügyről”, amikor az elefántcsont a téma. E tekintetben mi, európaiak még kissé le vagyunk maradva.

Olaf Neumann

Forrás: Publik-Forum, 2014/14